

Братя Грим
Вълшебната кана

Някога, много, много отдавна, живеели мъж и жена. Те работели от сутрин до вечер за парче хляб. Двамата нямали деца и с годините се примирили със съдбата си. Ала ето че към края на живота си се сдобили с мъжка рожба. Кръстили сина си Ханс и толкова го обичали, че го гледали като зениците на очите си.

Когато Ханс станал на осем години, баща му умрял и майка му трябвало да работи ден и нощ, за да го храни и облича.

Един ден в селото се появил старец на име Михел. Той бил магьосник. Веднъж, като минавал край къщата на Ханс, го видял да си играе с децата и го повикал при себе си.

– Колко много си пораснал, Ханс! – казал магьосникът. – Веднага те познах, толкова много приличаш на баща си. Той беше мой роден брат, но ти не ме познаваш. Казвам се Михел. Напуснах родното си село много отдавна, когато ти още не се беше родил. Неотдавна разбрах, че баща ти е умрял. Много тъгувах за него, много плаках, но със сълзи нищо не може да се помогне. Реших да се върна в родната си земя и да отида на гроба на баща ти.

После лукавият магьосник извадил една сребърна пара от джоба си и я дал на Ханс. Момчето се зарадвало, изтичало при майка си и ѝ показало сребърната монета.

– Може ли да го поканим у дома? – попитал Ханс.

Майката не виждала нищо лошо в това и се съгласила да поканят стареца. Когато влязъл в къщата, Михел се разплакал и занареждал колко му е мъчно за брат му и колко много двамата се обичали. Майката на Ханс се учудила, а после и тя се разплакала. Като похапнали, Михел завел Ханс на пазара и му купил нови дрехи и обувки.

След няколко дни старецът се приготвил за път и казал на майката, че иска да вземе Ханс със себе си. Тя не искала да пусне момчето, но магьосникът бил толкова сладкодумен, че накрая успял да я убеди и тя се съгласила.

Тогава Михел и Ханс тръгнали на път. Вървели дълго през гори и планини, без да срещнат жива душа. След няколко дни Ханс казал на магьосника, че е много изморен. А той извадил от ръката си един пръстен, дал го на момчето и рекъл:

– Вземи този пръстен и го сложи на ръката си. Когато изпаднеш в беда, той ще ти помогне. Сега аз ще изрека няколко магически думи и земята пред нас ще се пропука. Ти ще влезеш в пукнатината, ще се спуснеш надолу. Там ще видиш една врата; ще я отвориш и ще видиш една разрушена къща. Но не бива да се страхуваш. Сред развалините има

една стара кана – трябва да я вземеш и да ми я донесеш. Само че внимавай да не я удариш в земята.

После магьосникът събрал малко суха трева, запалил огън, промърморил някакви странни думи и тозчас земята пред тях се пропукала. Ханс се спуснал в нея и видял една огромна врата. Отворил я и ахнал от почуда – край нозете му течело бистро поточе, чието дъно било засипано със скъпоценни камъни. На Ханс му се приискало да напълни джобовете си, но се сетил, че първо трябва да намери каната. Промъкнал се сред развалините на къщата и точно до огнището намерил старата кана. Взел я и я сложил в джоба си, а когато минал край поточето, навел се и напълнил догоре джобовете си със скъпоценни камъни. Като излязъл от вратата, повикал стареца да му помогне да излезе. Магьосникът протегнал ръка и рекъл:

– Дай ми каната!

Ханс отговорил, че каната е в джоба му, а отгоре са скъпоценните камъни, и не може да я измъкне.

– Щом изляза, ще ти я дам – казало момчето.

– Като не искаш да ми я дадеш, остани тогава под земята! – извикал злобно старецът и си отишъл.

Колкото и да викал Ханс, нищо не помогнало. Щом разбрал, че старецът си е отишъл и го е оставил сам под земята, той горчиво се разплакал. След малко, като престанал да плаче, извадил скъпоценните камъни и измъкнал каната от джоба си. Тогава се сетил какво му казал старецът. „Защо ли не биваше да удрям каната в земята? – помислил си Ханс. – Я по-добре да опитам и да видя какво ще стане.“ Ударил леко каната в земята и в същия миг пред него изникнал страшен великан. Момчето цялото се разтреперило от страх и започнало да вика. Ала великанът се поклонил и рекъл:

– Господарю, аз съм на твое разположение. Какво ще ми заповядаш? Ще изпълня всяко твое желание.

Като се посъзвел от страха, Ханс рекъл:

– Искам да си отида къщи при моята майка! Заведи ме в моето село право у дома!

– Затвори си очите! – казал великанът.

Ханс стиснал здраво очи.

– Отвори си очите! – казал пак великанът.

Ханс отворил очи и видял, че се намира в родната си къща. Майка му седяла до прозореца и шиела. Скоро момчето разбрало, че тя живее много бедно и че няма пари дори за парче хляб. Тогава той извадил

каната, ударил я леко в земята и заповядал на великана да донесе нещо за ядене. Тозчас на масата се появили блюда с вкусни ястия. Двамата седнали на трапезата и се наядли до насита.

Така Ханс и майка му заживели спокойно, без грижи за насыщния. Минали години. Веднъж Ханс казал на майка си, че иска да се ожени, и я помолил да му намери невеста.

– Отиди при царя и поискай дъщеря му Хилда за моя жена.

Отишла майката в двореца и помолила да я пуснат при царя. Когато я въвели в разкошната зала, царят я попитал какво иска.

– Дошла съм да поискам дъщеря ти Хилда за моя син – рекла майката.

Като чул това, царят се разгневил и заповядал да я убият. Ала той имал мъдър съветник, който му казал:

– О, велики царю, бъди великодушен! Защо ще убиваш една глупава и луда стара жена? По-добре ѝ постави условие, което няма да може да изпълни, и тя повече няма да се появи в двореца.

– Добре – съгласил се царят. – Но какво да бъде условието?

– Царю – казал съветникът, – заповядай на тази жена да намери седем златни миди със седем бисера в тях и да ги донесат седем хубаво облечени девойки.

Царят съобщил условието на майката и заповядал да я изведат от двореца.

Щом се върнала у дома, тя разказала на Ханс какво иска царят. Момъкът взел каната, ударил я в земята и казал на великана да намери седем златни миди със седем бисера и да му доведе седем хубаво облечени девойки.

На сутринта всичко било готово. Майката отишла заедно със седемте девойки в двореца; те се поклонили и поднесли седемте златни миди на царя. Той зяпнал от почуда и рекъл на съветника си:

– А сега какво ще ме посъветваш?

– Кажу ми жената, че младоженецът трябва да дойде в двореца на кон, придружен от петнадесет рицари на коне със златни юзди.

Царят съобщил на жената своето условие и заповядал да я изведат от двореца.

Като си отишла у дома, тя казала на Ханс какво иска царят. Той извикал великана с вълшебната кана и му заповядал да изпълни всичко както трябва.

На сутринта Ханс и рицарите отишли тържествено в двореца. Като ги видял, царят посрещнал Ханс с почести като свой бъдещ зет. Ала

хитрият съветник, който тайно бил влюбен в принцесата и се надявал да се ожени за нея, казал:

– Царю, по-добре не бързай. Постави още едно условие. Заповядай му да построи дворец край реката, в близост до твоя, който да бъде целият от злато.

Царят послушал своя съветник и поставил на Ханс трето условие:

– Трябва да построиш дворец близо до реката, който да бъде целият от злато.

Ханс се върнал у дома, взел каната и я ударил в земята. Щом великанът се появил, той му заповядал да построи златен дворец недалеч от царския. На сутринта дворецът бил готов и целият сияел под слънчевите лъчи. Този път царят нямало какво да стори и наредил да пригответ сватбеното пиршество. След като се оженили, Ханс и принцесата отишли да живеят в златния дворец. От този ден младият цар заповядал да му наливат вино само от старата вълшебна кана.

Скоро вестта за великолепия дворец, който Ханс построил, се разнесла из цялата страна. Като чул какво е станало, старият магьосник Михел решил да си отмъсти. Направил четиридесет нови красиви кани и един ден отишъл пред портите на двореца.

– Продавам хубави кани, заменям стари кани за нови! – провикнал се той.

Прислужницата на принцесата отишла при нея и ѝ казала, че отвън един човек продава хубави нови кани. Тогава принцесата се сетила за старата кана на мъжа си и решила да я смени за нова, за да го зарадва. Прислужницата взела каната и я занесла на стареца, а в замяна той ѝ дал десет красиви нови кани. Щом взел в ръцете си вълшебната кана, магьосникът леко я ударил в земята и в същия миг пред него се появил великанът. Михел му заповядал да пренесе двореца в друг град и докато плесне с ръце, дворецът изчезнал.

Когато на сутринта царят се събудил, погледнал през прозореца и видял, че златния дворец го няма. Разтъркал очи и си рекъл: „Сигурно още спя и сънувам!“ Погледнал отново и като се уверил, че очите не го лъжат, повикал веднага всички придворни и ги попитал дали знаят какво се е случило. Съветникът не се поколебал да упрекне царя, че е избързал, като е дал дъщеря си за жена на Ханс.

В това време Ханс се върнал от лов и що да види – дворецът бил изчезнал заедно с царската дъщеря. Тогава царят му заповядал в срок от три дни да намери дъщеря му и да я доведе в двореца. Ханс отишъл на брега на реката и седнал да помисли. Мислил, мислил и накрая се сетил

за стария магьосник Михел. „Това е негова работа – рекъл си той, – но как ли да го намеря?“ Като се взирал в прозрачните води на реката, изведнъж нещо заблестяло по повърхността. Ханс се почудил откъде може да са тези отблясъци, но след миг се досетил, че те идват от скъпоценния камък на пръстена, който магьосникът му дал. Той веднага го свалил от ръката си и го потъркал в един камък. Тозчас пред него се появил един по-млад великан и Ханс го помолил да го пренесе там, където се намира златният дворец.

Принцеса Хилда, която го видяла отдалеч, го посрещнала и бързо го скрила в една от стаите на двореца, а Ханс ѝ казал да сипе приспивателен прах във виното на магьосника.

Вечерта, когато Михел се прибрал, принцесата го посрещнала любезно, наляла вино във вълшебната кана и тайно сипала вътре приспивателен прах. Не след дълго магьосникът заспал и се строполил на земята. Ханс бързо изтичал, грабнал каната, извикал своя стар приятел великана и започнал да му се кара, че е пренесъл златния дворец. Великанът отговорил, че изпълнява заповедите на онзи, у когото е каната. После Ханс разтърсил силно магьосника, събудил го и му казал:

– Сега ще получиш това, което заслужаваш, за твоята подлост!

Извадил мечата си и му отсякъл главата. После заповядал на великана да пренесе двореца на неговото предишно място и двамата с Хилда заживели в него щастливо чак до смъртта си.

КРАЙ

© Димитър Стоевски, превод от немски

Brüder Grimm

Сканиране и разпознаване: Анани Младенов

Публикация:

Братя Грим – Приказки

Превод – Димитър Стоев

Илюстрации – Антония Дончева

Редактор – Петя Дочева

Технически редактор – Иван Додов

Издателство – „Св.св. Кирил и Методий“

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2528>]